

JURYVERSLAG Jong Theater TAZ#2014

In de loop der jaren ziet de jury een steeds groeiende evolutie in de kwaliteit van het label Jong Werk. TAZ#2014 Jong Theater toonde een enorm grote diversiteit, zowel met pril als rijper werk, en in velerlei disciplines: van teksttheater en muziektheater tot belevingstheater tot een hoorspel of een straffe conceptuele performance.

Programmatoren Liv Laveyne en Sophie De Somere zagen om en bij de 300 voorstellingen en selecteerden daaruit 15 voorstellingen. Eigenlijk zijn deze 15 geselecteerden die hier deze week in Oostende stonden dus allemaal winnaars. Er zijn dit jaar niet minder dan vijf prijzen: de **TAZ-KBC Jongtheaterprijs**, de **ARTES Jongtheaterschrijfprijs**, de **TAZ Publieksprijs Jong Theater**. En er zijn dit jaar ook twee bijkomende prijzen die als springplank voor jong werk fungeren namelijk de **Circuit X** en de **Big in Belgium**-prijzen.

LAUREATEN TAZ JONG THEATER 2014

TAZ PUBLIEKSPRIJS JONG THEATER: THE GREAT DOWNHILL JOURNEY OF LITTLE TOMMY (BORIS VAN SEVEREN EN JONAS VERMEULEN)

Het publiek mocht een quoterings geven, maar ook adjectieven aanstrepen bij hun keuze. Het publiek heeft dit massaal en zeer gewetensvol gedaan. Jong theater werd dit jaar heel sterk gevolgd: 3955 tickets. Publiekslievelingen waren o.a. *The Truth About Kate* wegens meest energiek, vernieuwend en helemaal af en *Bloem van de Natie brengt u in vervoering* wegens de meest absurde voorstelling. Maar één voorstelling stak er bovenuit met de omschrijvingen 'energiek', 'briljant' en 'een echte trip'. De winnaar van de publieksprijs is: *The Great Downhill Journey of Little Tommy* van **Boris Van Severen en Jonas Vermeulen**.

CIRCUIT X-PRIJS: A REASON TO TALK (SACHLI GHOLAMALIZAD)

De voorstelling die klaar is om in seizoen 2015-2016 te toeren langs de Vlaamse en Nederlandse cultuurhuizen onder het label **Circuit X** is een moedig en onthullend portret van niet alleen een generatie maar ook een cultureel conflict. Moedig omdat de maker zichzelf niet verstoort, maar in een zeer originele en adequate vorm een zeer persoonlijk dramatisch cultureel gegeven presenteert. Alhoewel sommige juryleden vonden dat de voorstelling nog niet echt af is, werd het gebruik van een mix aan media (film, webcam) als zeer inspirerend ervaren. Boven alles prijst de jury hoe in deze voorstelling op een slimme en ontroerende wijze een moeder-dochterconflict en tegelijk ook cultuurconflict samenkomen om het publiek achter te laten met een krop in de keel. De winnaar van de Circuit X prijs is *A reason to talk* van **Sachli Gholamalizad**.

BIG IN BELGIUM-PRIJS: THE GREAT DOWNHILL JOURNEY OF LITTLE TOMMY (BORIS VAN SEVEREN EN JONAS VERMEULEN)

Met de **Big in Belgium**-prijs stuurt TAZ elk jaar een voorstelling naar het gerenommeerde **Edinburgh Fringe Festival** om er zich samen met een handjevol andere Vlaamse gezelschappen te presenteren aan een internationaal publiek. *The Great Downhill Journey of Little Tommy* brengt een heel eigen interpretatie van The Who's rockopera *Tommy* en komt zo tot een originele mix van verschillende disciplines. Het verhaaltje te mager of net heerlijk kinderlijk naïef, de spelers ijdel of net een tongue in cheek rockster-attitude? De voorstelling ontlokt bij de jury erg uiteenlopende meningen, maar één iets staat buiten kijf: **Boris Van Severen en Jonas Vermeulen** zijn twee jonge gasten boordevol potentieel en *The Great Downhill Journey of Little Tommy* is verbazingwekkend en stomend muziektheater, dat zowel in de loeiharde momenten als in de prachtige verstilde poëzie sensatie veroorzaakt. *Little Tommy* mag zijn 'journey' verder zetten op het Edinburgh Fringe Festival!

ARTES JONGTHEATERSCHRIJFPRIJS: THE TRUTH ABOUT KATE (DAVY PIETERS/FRASCATI PRODUCTIES)

De jury heeft lang moeten discussiëren over deze categorie. Naast de uiteindelijke winnaar heeft de jury ook erg genoten van *La Linea* van Michaël Bijnens, vanwege de vervreemdende sfeer van deze tekst,

waarin het hoofdpersonage zich langzaam maar zeker verliest in een wereld van drugs, misdaad en geweld. In iedere scène wasemt het stuk een enorm gevoel van authenticiteit uit, alsof het publiek geblinddoekt meegenomen is naar de grensstad Juarez en daar zonder uitweg is gedropt. De fragmentarische opeenvolging van de scènes en de larger-than-life personages scheppen een hypnotiserende, literaire trip.

Maar de prijs gaat uiteindelijk naar de tekst van **The Truth about Kate**, geschreven door **Jibbe Willems**. Op briljante wijze weet hij in deze tekst een veelheid van stemmen samen te laten komen die het levensverhaal vertellen van wereldster Kate - of misschien het gefabuleerde levensverhaal van het echte hoofdpersonage, een jonge vrouw die uit pure eenzaamheid en verveling een documentaire over haar leven als celebrity uit haar duim zuigt. In talloze verschillende registers, talen en zelfs muziekstijlen zien we de mythische opkomst en teloorgang van deze diva aan ons voorbijtrekken. En passant vertelt de voorstelling over de manier waarop we met beroemdheid (en beroemdheden) omgaan, over hoe identiteit tegenwoordig meer dan ooit als hapklare verhaallijn geconstrueerd wordt, over de problematische wijze waarop vrouwen in de media primair op hun seksualiteit en uiterlijk worden beoordeeld, en over de steeds vervagende grens tussen privé en publiek.

Er is al veel gezegd en geschreven over de geniale hoofdrol van **Naomi Velissariou**, de uitstekende regie van **Davy Pieters** en de bijdrage van geluidsonwerper **Jimi Zoet**, die de voorstelling op technisch niveau een internationale allure verschaft. Zonder de waanzinnig wendbare en veelzijdige tekst van **Willems** was **The Truth about Kate** echter ook niet zo'n goede voorstelling geworden.

TAZ-KBC JONGTHEATERPRIJS: A TRAGEDY (SIMPLIFIED) (NAOMI VELISSARIOU/FRASCATI PRODUCTIES)

In tegenstelling tot de andere prijzen was de jury hier niet unaniem over de beslissing. Een aantal voorstellingen vormden een prominente rol in de discussie, waaronder *Krocht*, */S ITE S*, *The Great Downhill Journey of Little Tommy* en *The Truth about Kate*. Uiteindelijk is **A Tragedy (simplified)** van **Naomi Velissariou** als winnaar uit de bus gekomen. In *A Tragedy (simplified)* zien we een voortdurende deconstructie van het personage Naomi Velissariou. De veelzijdigheid van Naomi als actrice valt precies op zijn plek in deze voorstelling. Op fascinerende wijze weet zij de Griekse cultuur te typeren en haar persoonlijke geschiedschrijving te verweven met een groter verhaal dat van de stad Genk tot Griekenland strekt. Er spreekt kracht en levenshoop uit. De stille aanwezigheid van Jimi Zoet werkt als een mooie tegenhang voor het voortrazende geweld van de transformaties van Naomi.

De verandering van toon aan het einde van de voorstelling staat wellicht iets te veel in contrast met het onorthodoxe middenstuk, waardoor de voorstelling plots stil lijkt te vallen. Desondanks is de jury onder de indruk van de eigenheid van haar werk en haar aanwezigheid op het podium.

Deze prijs wordt gegeven op persoonlijke titel voor Naomi om in alle vrijheid en naar eigen behoren te kiezen voor de artistieke partners die zij wenst. Wij zien haar graag terug in het theater.

ANDERE VOORSTELLINGEN JONG THEATER

/S ITE S\ (RODRIGO SOBARZO)

Een uitgezuiverde en de meest complete voorstelling binnen het Jong Theater is de architecturale performance */S ITE S*. Met de grootste zorg speelt **Rodrigo Sobarzo** voor schepper en mogen we de hele ontstaansgeschiedenis van onze planeet doorlopen. Zonder tekst confronteert hij vormen en materialen met elkaar zodat deze vormen zelf beginnen te spreken. De wereld van Sobarzo is een wereld van voor de taal, nog voor de mens. Zijn acteurs en teksten zijn: licht, geluid en tijd. Minder toegankelijk en misschien te fragiel voor een traditioneel theaterpubliek, maar voor wie zich openstelt een heerlijk ritueel, zuiver en puur uitgevoerd. Benieuwd naar wat nog komen moet!

KROCHT (LOBKE LEIRENS, MAXIM STORMS)

Een surrealistische theatertrip die technisch knap in elkaar zit, als een machine met een poëtische motor in een spel van kijken en bekeken worden. Hoewel onaf en de mogelijkheden misschien nog niet ten volle verkend, is de jury onder de indruk van zowel de inhoudelijke keuzes als de vorm van dit **bijzondere**

kleinood. Niet in het minst door de tomeloze energie en concentratie waarmee hier geperformed wordt. De horror maakt geleidelijk plaats voor aandoenlijkheid en het eindbeeld is briljant.

DEMARRAGE (CHARLOTTE CAECKAERT)

In *Demarrage* is 'strijd' in alle facetten aanwezig. In de mooie, poëtische tekst voelen we de worsteling van het hoofdpersonage Jeanne d'Arc met de wens om verandering teweeg te brengen zonder nodeloos bloedvergieten, om te 'strijden in schoonheid'. In de relatie met haar tegenspeler Gilles de Rais merken we de push-and-pull van twee mensen die niet zonder elkaar kunnen, maar het nooit eens zullen worden over hun basale levensvisie. En in het prachtige gebruik van de locatie merken we het conflict tussen de mens met zijn dadendrang en het eeuwigdurende geduld van de natuur.

Maar we zien ook de strijd tussen een jonge theatermaker/actrice en haar materiaal. De jury werd niet geheel overtuigd door de wat weifelende speelwijze van de hoofdrolspeelster, die daarmee niet geheel overtuigt als strijdbare jonge vrouw. Dit is zeker problematisch ten opzichte van de onverstoorbare acteur die Gilles De Rais speelt en daarmee nu te probleemloos over Jeannes idealisme heen walst, waardoor het emancipatorische van de tekst (en ook het centrale conflict) verloren gaat. Ook de muzikale begeleiding voelt niet duidelijk gekozen en beweegt niet mee met de voorstelling.

De jury gelooft echter sterk in de potentie van **Charlotte Cackert** als maker en schrijver, en ook de samenwerking met beeldend kunstenaar Ellen Kromhout verdient lof.

DE BLOEM VAN DE NATIE PRESENTEERT DE JAARCIJFERS /BRENGT U IN VERVOERING (DE BLOEM VAN DE NATIE)

Als enige gezelschap stond **De Bloem van de Natie** met twee voorstellingen op Theater Aan Zee: achtereenvolgens waren '... *presenteert de jaarcijfers*' en '... *brengt u in vervoering*' te zien. Het was zeker interessant om beide voorstellingen naast elkaar te kunnen leggen. Hoewel er duidelijke overeenkomsten in thematiek, speelstijl en publieksbenadering merkbaar zijn, zit er wat de jury betreft toch ook een kwaliteitsverschil tussen de voorstellingen. *De jaarcijfers* heeft hierbij de duidelijke voorkeur van de jury: de sterkere inhoud, de grotere dynamiek en variatie van de scènes, de meer visuele aanpak en het onvoorspelbare verloop zorgen ervoor dat de eerdere voorstelling met kop en schouders boven *In vervoering* uitsteekt. Dat laatste stuk blijft te veel aan de oppervlakte in zijn zoektocht naar de waarde van kunst en kunstenaars: zeker na een periode in Nederland waarin veel over deze zaken is gediscussieerd, schiet de opzettelijk onhandige en zelfrelativerende wijze waarop De Bloem met dit thema omgaat inhoudelijk tekort (een interessante voetnoot hierbij is dat de kolderieke speelstijl die in *In Vervoering* de boventoon voert door het publiek wel degelijk wordt geapprecieerd: de voorstelling gooide hoge ogen bij de verkiezing van de publieksprijs).

Aangezien de makers per voorstelling inderdaad met een verschillende eindregisseur hebben gewerkt stelt de jury zich de vraag: laat het gezelschap zich niet wat te gemakkelijk beïnvloeden? Is er wel een consistente visie bij de artistieke kernleden? De jury kijkt reikhalzend uit naar de première van de nieuwe voorstelling op Theaterfestival Boulevard volgende week om een antwoord op deze vraag te vinden.

LA LINEA (MICHAEL BIJNENS)

Michaël Bijnens heeft wederom een bijzonder sterke tekst afgeleverd die het publiek meevoert naar de harde onderwereld van Mexico. De klassieke dramaturgie lijkt soms de tekst niet volledig tot zijn recht te doen komen. De filmische sfeer, gezet met enkele stilistische ingrepen zoals een mooie soundscape en sterk lichtontwerp, werkt goed, maar toch hapert er soms iets in de dynamiek wat het bemoeilijkt om op te gaan in de voorstelling. Bijnens werkt aan een interessant oeuvre met een zeer authentieke en boeiende methodiek.

LIEDEN OP ZEE (ASTRID OGIERS/THOMAS VAN CAENEGHEM/ROB BANKEN/TRUI AMERLINCK)

De trage opbouw van het **poëtische** woordenspel maakt de isolatie en uitgestrektheid van de zee goed voelbaar. De voorstelling creëert een zeer intieme sfeer en is met veel zorg gemaakt. Het radiofragment aan het einde introduceert plots de realiteit van het bestaan op zee. De onzichtbare aanwezigheid van de performers op scene vormt een mooie parallel met de zeelieden. Op momenten is de lieflijkheid iets te eenduidig en mist de jury de ruwheid of het gevaar van het leven op zee.

TERMINUS (EMI CATTEEUW)

Voor **hoorspelen** is er in deze nieuwe mediatijd haast geen plaats meer. Om die reden is de jury erg blij om **Terminus** in de selectie Jong Theater aan te treffen. *Terminus* is een bijzonder intiem en intimistisch portret over mooie en sterke mensen die geconfronteerd worden met leven en dood en de zee als bindmiddel. Een ode aan de verbeeldingskracht gebracht in een geweldige setting: je ogen sluiten of staren naar de zee en je laten meevoeren op een verhalen van rouw, verzet en aanvaarding. Een ontroerende traktatie.

SNAP (TALITHA DE DECKER)

Een bruisend **duet** waar de energie vanaf spat. Het bewegingsmateriaal is fris en de voorstelling pretendeert nergens meer te zijn dan dat wat het is. De opbouw is slim, maar wordt eenmaal de muziek erbij komt wat te letterlijk. Jammer is ook het onevenwicht tussen beide dansers en het onaffe karakter van de productie.

SQUASH OF A SQUEEZE (MATHIEU WIJDEVEN & LUCA SZYMKOWIAK)

Twee jonge makers ontbinden op bijna didactische wijze de **elementen** die onze wereld maken en spelen daarbij opmerkelijk slim in op de locatie. De toon en de snelheid waarmee ze performen, blijft jammer genoeg wat teveel op eenzelfde lijn zitten waardoor de jury het gevoel heeft dat er wat te braafjes binnen de lijntjes van het concept wordt gekleurd. De jury mist speelsheid, durf, ballen maar krijgt er wel enkele mooie vondsten voor in de plaats.

THE PRIMAL MONEY SCREAM (MICHA GOLDBERG & SOPHIA RODRIGUEZ)

De vrolijkste voorstelling van Jong Theater! De tandem **Goldberg-Rodriguez** mixt de humor van clowns met de mentale ruimte van hedendaagse live art performance. Ze geven zich letterlijk bloot als ultiem verzet tegen burgerlijkheid waardoor sommige toeschouwers er terecht ongemakkelijk van worden. Maar toch waken de performers erover om hun publiek op een respectvolle manier in de chaos te betrekken. Ze creëren een open spelsituatie met het publiek die vooral blijft hangen door de energie van de spelers en enkele originele hilarische beelden. Met levenslust en enkele slimme straffe tekstpassages en zeer eenvoudige triviale attributen als een blender, een condoom en een zwarte vuilniszak worden grote grappen bedacht en houden ze ons een spiegel voor van de geldzucht en -nood die vandaag heerst. Individualisme wordt letterlijk in de mixer gegooid om tot een soort collectiviteit te komen. De jury vindt echter het einde net wat te licht wegen om het publiek te doen voelen wat er werkelijk op het spel staat.

De Jury Jong Theater 2014 bestaat uit: Els De Bodt (Het Theaterfestival) en Lisa Wiegel (Coördinator Circuit X), Bert Peeters (Eventmanager KBC cultuursponsoring), Marijn Lems (programmator podiumkunsten Brakke Grond Amsterdam), Ignace Cornelissen (Freelance theatermaker en Artes Jongtheaterschrijfprijs), David Bauwens (centrale gast TAZ#2014 Ontroerend Goed en de Big in Belgiumprijs), Marijs Boulogne (winnares TAZ#2002, dramaturg Kaaithater, docent regie aan het RITS) en Patrick Allegaert (juryvoorzitter Jong Theater, artistiek leider museum dr. Guislain).